

Planinski

VESTNIK.

Glasilo „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani.

Štev. 3.

V Ljubljani, dne 25. marca 1897.

Leto III.

Plitvička jezera.

Spisal I. Macher.

(Konec.)

Do leta 1888. so bila Gornja jezera še malo pristopna. To leto pa je opozoril Senjski pristanski kapetan M. Banjanin ob nesreči, ki je zadela parobrod „Greif“, njeno c. in kr. visokost gospo prestolonaslednico nadvojvodinjo Štefanijo na lepote Plitvičkih jezer. Kmalu potem je prejel od dvora povelje, naj sestavi program. V malo dneh so napravali poti okolo teh jezer, ker narod je prigrmel na delo od vseh strani. Dne 4. septembra 1888. l. se je vozila visoka gospa s svojim spremstvom in z gosp. Banjaninom kot vodnikom preko Vratnika, Otočca na Plitvice, navdušeno pozdravljana povsod tako, kakor more pozdravljati le vedno cesarski rodbini vdani Graničar. Prišle so deputacije od vseh strani, tudi iz bližnje Bosne. Ta visoki obisk je bil za prihodnost jezer velike važnosti, ker se je jelo za nja vse zanimati.

Zadnje Gornje jezero se zove Jezerce. To izliva svojo vodo z dvema slapoma v največje, do 50 m globoko jezero Kozjak (536 m), ki meri okolo 180 ha.

Vsled nakopičenega lohnjaka se pa večkrat zapro kaki slapovi, a namesto njih nastanejo drugi; voda je namreč jako vapnena. V jezero padla debela okamine v kratkem času. Lohnjaka je toliko, da so ga preobilo imeli za stopnice in pota, posebno ob Dolnjih jezerih. Da ga je bilo poprej tudi pri nas mnogo, dokazujejo oboki naših starih cerkva.

Človeška roka bode gotovo tukaj z majhnim trudom obdržala najlepše slapove in zapirala nastale požiralnike, ki bi potem prenizko izviral.

Jezero Kozjak je največje, a tudi najlepše. Posebno je krasi gosto obraščeni Štefanijin otročič na sredi.

Na okolo je vse zeleno, sama jelovina in bukovje. Kakih 50 m više, na odprtem mestu, stoji pa veličastna, lani o Binkoštih otvorjena stavba „društva za gradjenje Plitvičkih jezera“.

Kako je mogoče, da so te naravne krasote ostale tako dolgo zakrite! Še pred malo leti ni bilo tu ne ceste, ne steze. Rimljani, prvi turisti sveta, so našli tudi ta jezera. Zidine na Štefanijinem otoku in na Gradišču, griču na nasprotni strani hotela, kjer nameravajo zidati katoliško cerkev, pričajo o tem. Nihče ni poznal teh jezer razen pastirjev in bosenskih begunov, le graničarski častniki so jih obiskovali semtertja. Sami na svoje stroške so postavili planinsko kočico in s tem pokazali ljubav in zanimanje za naravne lepote švoje domovine. Stanoval je v njej gozdni čuvaj, pri katerem je redki turist mogel prenočiti in se prehraniti.

Ko so pozneje na stroške investicijskega zaklada napravili cesto in jo zvezali z Otočcem, je postavil leta 1891. trgovec gosp. Devčić iz Senja zraven svoje žage na krasnem mestu vrhu Gornjih jezer v švicarskem slogu poslopje s 4 verandami in s prostorom za 20 ljudi. Žal, da je ta podjetni mož s sinom vred, ki je upravljal to posestvo, lani prerano umrl; žal, da je dočkal ta pionir samo početek, a ne daljnjega razvitka svojega pogumnega podjetja. Pravi apostol za Plitvice je pa postal že omenjeni Ivan Trnski, ki z besedo in s peresom navdušeno dela v proevit tega zemeljskega raja.

Lanjsko leto o Binkoštih je otvorilo društvo ob Kozjaku ležeči hotel. Četudi je bilo silno slabo vreme, je vendar privrelo naroda iz vse Hrvaške. Hotel je sezidan v slovanskem slogu ter stane 75.000 gld. Poleg njega stoji trinadstropen razgledni stolp, kakršnega je nameravalo postaviti na Rožniku Slov. plan. društvo, a ker ga je gosp. Aljaž prehitel s svojim stolpom na Triglavu, je opustilo za sedaj to delo, ker se s Triglava menda več in vse bolje vidi.

40 lepo opravljenih sob je tu kakor v hotelih prve vrste, samo da so pritične nekoliko vlažne. Veliko teraso z divnom razgledom na Kozjak in Gornja jezera, veliko gostilnico, plesno in bralno dvorano, pošto, brzojav, vse najdeš skupaj. Človek niti ne misli, da je sredi pragozdov, daleč od omikanega sveta. Okolo hotela so lepi nasadi, v bližini gozd, malo niže kopaljšča, cesta ob Kozjaku vsa med drevjem; zabavaš se lahko z ribjim in račjim lovom — postrvi in rakov namreč kar mrgoli — veslaš po jezeru, ležiš v senci ali se pa kratkočasiš v veseli družbi. Tudi najzagrizenejši biljardist ali kvartopirec vsaj tri dni ne bo mislil tukaj na vsakdanjo svojo zabavo; to mu garantujem. Če si malo bolj poetično nadahnjen, bodeš občudoval menjavo jezerske boje posebno v Kozjaku. Menjava boje je v zvezi s toplino. Proščansko jezero (15°) je sivo, Galovac zelen, a Kozjak z 20° izpreminja vse boje. Jasno modra in najčistejša so pa Dolnja jezera. Kopel si izbereš po volji od 15°—20°. Vročine ni, zrak ni preoster, deževje naših alpskih krajev ne nadleguje lotoviščenikov, takisto ne cestni prah in mestni šum; šetaš se lahko po ravnem, če si pa planinec, se popneš na Malo Kapelo

ali na Plešivico (1650 *m*) in uživaš diven razgled po Granici in bližnji Bosni. Tudi največji prozajist bi postal pesnik, če bi mu kdo koval stihe.

Kar je Opatija in Riviera za zimo, to postanejo Plitvice za leto.

Za zgradbo hotela je dovolila banovina 20.000 gld., ogrsko ministrstvo za poljedelstvo 10.000 gld. in potrebni stavbenki les; Plitvička jezera pripadajo namreč državi. Ko so opustili Granico 1883. l., ni hotel nihče teh jezer, dokler se jih ni usmilila hrvaška vlada. Graničar si je mislil: „Kaj mi koristijo vse vode, če niso žgane“. Vrednost tega kraja pa je z vsakim letom za milijone večja; no ako steče železnica, bodo pa imeli neprecenljivo vrednost. Letos nameravajo vpreči en slap in električno razsvetliti jezera in slapove.

Gozdna uprava oddaja prostore ob Proščanskem jezeru, ob Galovcu in Kozjaku za stavljenje vil po določenem načrtu. Potrebni les se dobiva za jako nizko ceno. Nadejati se je, da bode v kratkem tu polno življenja. Vil je projektovanih 40, a ne bodo stale ob cesti v vrsti, ne bode se kvarila z njimi naravna krasota jezerskega obrežja tako kot na Bledu, ampak za vsako vilo je izbran prostor med zelenjem. Divja romantika bode tukaj združena z umetnimi napravami, a ne zatrta ali pokvarjena.

Pa ajdimo dalje na Dolnja jezera! Lanjsko leto so dovršili tudi tukaj $1\frac{1}{2}$ *km* dolgo in $1\frac{1}{2}$ *m* široko pot nadvojvodinje Marije Doroteje. Ta jezera imajo popolnoma drug značaj. Če poznaš Škocijansko jamo pri Divači, ti nehote pride na misel, samo da so ta jezera na površju in ne pod zemljo; leže pa med visokimi golimi pečinami, polnimi jam in lohnjaka. Tu pokaže voda še enkrat svojo moč. Pot je izpeljana z velikim trudom in stroškom sedaj na tej, sedaj na drugi strani jezer, večkrat vseka a v živo skalo. Milanovae, Osredak in Kaludjerovae so spojeni s silno mičnimi slapovi in skakalci; njih voda je tako čista in jasno modra kot kraško nebo, ko brije burja v zimski noči.

A sedaj pride končni efekt. Že pri Kaludjerovcu čujemo šumenje slapov. Crna Rieka zapušča svoja jezera in pada kot Korana 31 *m* globoko v majhno jezerce, Novakovičev brod. Po lepih, deloma kamenitih stopnicah dospeš v globočino, kjer šumi v majhnem jelovem gozdiču mogočen srebrnobeli slap. Crna Rieka izgubi tu svoje ime, a Korana teče v globoko zarežani strugi dalje skozi Slunj proti Karlovcu, kjer se združi s Kolpo. A kje je pa Plitvica? O njej nismo še nič slišali! Slap Korane te toliko zanima, da je ne vidiš takoj na desno.

Izpod Male Kapele teče bister potok skozi borno vasico Plitvice in tu se vali preko Strme gole stene 78 *m* globoko. Napravlja pa dva slapa, kadar je majhna. Prvi se spušča kot vodena tenčica ali zagrinjalo v globočino, a drugi vrši kot velik hudournik z močnim curkom. Veličasten je pogled na ta slap, ki je gotovo najlepši. Ob velikih slapih šumi nešteto malih vodnik žarkov. Ta slap prekaša glasoviti Renski slap pri Šafhavznu. Fregatni kapitan Beer se je izrazil

ob otvoritvi novega hotela tako-le: „Videl sem glasoviti slap Tivolski, posetil sloveča jezera Irska, Škotska in Skandinavska; krasna in lepa so, ali mnogo je napravila pri njih človeška roka; take prirodne krasote pa nisem še videl nikdar“.

Vseh slapov je 100, a velikih 30.

Ker je že davno navada hoditi na letovišča in v kopališča, se bode gotovo marsikomu zdelo čudno, da so šele sedaj zaslovela Plitvička jezera. Cest ni bilo, in tudi strah do bližnjega soseda Turčina je odvrčal ljudi od tega divnega kraja.

Letoviščnikov je bilo lani nekoliko stotin. Ako napravijo železnico, no potem si pa še misliti ne moremo, kako bode ves svet romal na Plitvice. Toda vse govori o železnici, vse je pričakuje, a ni je. Za njo se je potegoval prvi major Kajetan Knezić, za njim okolo 1880. leta general Molinari in polkovnik Nickerl, oba Graničarja. Vse je bilo gotovo, denar — 9 milijonov — pripravljen, izračunjeno, da bode neslo podjetje, a dobri prijatelji Hrvatov, Madjari, so zaprečili to železnico samo radi Reke. Upajmo, da bode bodočnost milejša Plitviški krasoti, in da se v kratkem popeljemo po Dolenjski železnici na Plitvice.

S težkim srcem sem se poslovil od teh divnih jezer, od srebrnopenih slapov in temnih gozdov. Stoječ vrhu Plitvic, sem se ozrl še enkrat na to krasoto, in na misel so mi prišle besede Ivana Trnskega:

„Dragi Bože, sačuvaj jezera,
Sačuvaj im vrela i divotu,
Sačuvaj ih Hrvatskomu rodu;
Neka iz njih vadi radost, zdravlje,
Iz tih divnih Plitvičkih jezera“.

Letno poročilo

o delovanju osrednjega Slovenskega plan. društva v l. 1896.

Ker so bili vsi važni dogodki natančno in obširno objavljeni v društvenem glasilu „Planinskem Vestniku“, zategadelj podaje odbor osrednjega društva le prav kratek splošen pregled o svojem delovanju l. 1896.

Radostno poroča odbor, da je bilo društveno delovanje leta 1896. jako znamenito. Društvo je doseglo uspehe, katere priznavajo ne samo domačini, nego tudi tujei.

Število članov je to leto naraslo za **131** novih; vseh skupaj jih je bilo konec leta **525**. Osrednje društvo je imelo: 3 častne člane, 6 ustanovnikov in 272 rednih članov, skupaj 281; Kamniška podružnica: 1 ustanovnika in 12 rednih

članov, skupaj 13; Radovljiška podružnica: 1 ustanovnika in 84 rednih članov, skupaj 85; Savinska podružnica: 9 ustanovnikov in 94 rednih članov, skupaj 103; Soška podružnica: 43 rednih članov.

Z žalostnim srcem se spominjamo ob tej priliki prerano umrlih članov, gospodov: sodnega pristava — Franoviča, profesorja Fr. Ser. Gerđiniča, veleposestnika Janeza Hausenbichlerja in notarja Vikt. Rozine.

Osrednji odbor je imel preteklo leto 24 sej, v katerih je rešil 618 vlog in vse važne društvene stvari. — Priredil je pet društvenih izletov: 1. dne 26. aprila k Sv. Joštu, 2. dne 30. majnika iz Trzina čez Rašico na Črnuče, 3. dne 7. junija na Čatež in Zaplaz, 4. dne 9. julija k slovesni otvoritvi „Aljaževe koč“ v Vratih in 5. dne 10. avgusta k slovesni otvoritvi „Triglavske koč“ na Kredarici. Vsi ti izleti so bili popisani v „Plan. Vestniku“. — Poučno-zabavna večera sta bila dva. Pri prvem, to je „Aljaževem častnem večeru“ dne 11. novembra je predaval društveni častni član, prečastiti gospod župnik Jakob Aljaž z Dovjega, o turistik in obče, zlasti pa v Triglavskem gorovju, pri drugem dne 10. decembra pa član Radovljiške podružnice gospod Ljudevit Stiasni, učitelj iz Radovljice, o svojem potovanju po Krimu ob Črnem morju. Obeh večerov se je udeležilo preobilo članov in društvenih prijateljev. Prav odlično občinstvo so zabavali pevci kvarteta „Ilirije“, „Planinskega kvinteta“ in društva „Slavca“.

Najvažnejše turistično delovanje osrednjega odbora je bilo l. 1896 v Triglavskem pogorju. Znamenita uspeha te delavnosti sta Aljaževa koč in Vratih in Triglavska koč na Kredarici — obe velikanskega pomena za turistik.

Veliko je društvo žrtvovalo za ti lepi zavetišči, a še mnogo mnogo več bi bilo moralo, ko ne bi imelo pod Triglavom, na Dovjem, skalnate zaslombe. Prečastiti gospod župnik Jakob Aljaž je tisti, ki je opozoril na ti važni postojanki; on je tudi izdelal načrta in vodil vse delo z vrlim Požgancem vred. Neumorno je tudi navduševal domačine in tujce za naši stavbi ter nabiral doneske. Poleg njega imajo pa tudi slavna občinska zastopa na Dovjem in v Zaspu in tudi domačini velike zasluge za uspeh našega delovanja v tem pogorju.

Društveno glasilo „Planinski Vestnik“ se je omililo splošno, ker prinaša res lepe poučne in zabavne sestavke. Priznanja, katera nam dohajajo, se nam najlepše zadostilo za trud in strošek. — Društvo je izdalo leta 1896. tudi brošurico „Rogaška Gora“, Aljaževo sliko in Aljažev slavnostni spev „Triglav“.

Osrednji odbor je najel društveno sobo v „Narodnem domu“ v Ljubljani in jo lepo opravil. V njej ima shranjeno knjižnico in arhiv, se shaja v seje ter posluje vsak dan zvečer. Članom so na razpolaganje knjige in časopisi.

Podružnica se je ustanovila preteklo leto samo Soška v Tolminu, ki se že prav krepko razvija na vse strani. Izmed prejšnjih treh spoštovanih podružnic napreduje

najugodnejše Savinska; postavila in otvorila je tudi dne 5. oktobra lepo Mozirsko kočo na Golčki planini največ s pripomočjo vrlih Mozirjanov. Savinska podružnica deluje res vzgledno. Nje načelnik g. Fr. Koebek je dosegel z razumnim in pogumnim postopanjem in z vzorno požrtvovalnostjo uspehe, na katere smo po pravici ponosni, uspehe, ki so trdni kakor skala, na kateri stoji njegova sloveča kočica na Molički planini. Njegova zasluga je tudi, da smo si častno osvojili prekrasno Logarjevo dolino, in da postavi zadruga Rinka hotel v njej. Slava njemu in podružnici!

Naj omenimo, da je bilo odboru to leto mnogo prebiti; kajti ne samo da je imel silno dela, napadali so ga neprijazni naši nasprotniki v domači deželi po raznih listih ter društvu izkušali škodovati. Nismo jim odgovarjali. Le v „Planinskem Vestniku“ in v enem strokovnem nemškem listu smo objavili pojasnilo ter dokazali, da nas je pri vsem delovanju vodila le želja, da bi koristili planinstvu in hribolastvu po Slovenskem in privabili več turistov v našo domovino. Na neutemeljene nasprotne napade so odgovarjali razni merodajni nepristranski tujei, ne da bi jih bil odbor v to pozval. Naše geslo je bilo in bo: mirno in neumorno delovati in ne brigati se za neosnovane napade nasprotnikov, ki jim je naše društvo trn v peti.

Osrednji odbor si šteje konec tega poročila v sveto dolžnost, da se hvaležno spominja velikodušnih dobrotnikov „Slovenskega plan. društva“. Preobilo jih je, da bi vse tukaj dostojno imenomoma navedli. Naj omenimo zahvalno le visoki deželni zbor kranjski, slavno mestno občino Ljubljansko, preblage nabiralce in darovalce za sklad in opravo naših koč, med njimi zlasti požrtvovalne brate Čehe, častna člana preč. gospoda župnika Jakoba Aljaža in gospoda profesorja dr. J. Frischaufa, slavno Dovško županstvo, vrlega Triglavana Požganca, dalje vse, ki so zalagali naš list s spisi in sporočili, zaznamenovali pota ali pri tem delu posredovali, darovali knjige in liste ter druge koristne stvari. Tem in vsem drugim bodi tisočera iskrena zahvala!

S srčno željo, da bi nam bili vsi ti dobrotniki in pospeševalci tudi v bodoče blagohotno naklonjeni, sklepamo poročilo, trdno preverjeni, da bodemo z njih vztrajno in požrtvovalno pripomočjo tudi v bodoče uspešno delovali v korist mile domovine slovenske.

Glavni računski sklep

„Slovenskega planinskega društva“ za IV. leto 1896.

Dohodki

Stroški

		gld.	kr.	gld.	kr.			gld.	kr.	gld.	kr.
1	Gotovina iz l. 1895	—	—	192	88	1	Upravni stroški	—	—	322	36
2	Prispevki udov:					2	Stroški za društveno sobo	—	—	74	55
	a) vzprejemnine	117	—			3	Stroški za „Plan. Vestnik“ in ti- skovine	—	—	515	44
	b) letnine	1280	80			4	Stroški za napravo, popravo in zaznamenovanje potov ter za orijentacijske table	—	—	242	98
	c) ustanovnine	200	—	1597	80	5	Kupnine za posestva	—	—	452	24
3	Podpore in darila	—	—	645	20	6	Vrnjena posojila	—	—	660	—
4	Prispevki za stavbo koč	—	—	1505	27	7	Stroški za stavbo koč	—	—	3934	86
5	Dohodki koč	—	—	376	21	8	Stroški za vzdrževanje ter oskrbo- vanje koč	—	—	323	22
6	Dohodki „Plan. Vestnika“ in dru- štvenih spisov	—	—	98	60	9	Razni stroški	—	—	205	—
7	Prejeta posojila	—	—	2361	—	10	Končna gotovina	—	—	178	38
8	Razni dohodki	—	—	132	07						
	Skupaj	—	—	6909	03		Skupaj	—	—	6909	03

V Ljubljani, dne 20. februarja 1897.

Fr. Orožen,
načelnik.

Jos. Hauptman,
tajnik.

Iv. Macher,
blagajnik.

Razkaz

Slovenskega planinskega

Aktiva

		gld.	kr.
A. Zastanki in terjatve:			
1	Zastale udnine	154	—
2	Terjatve	2	40
3	Predplačila	20	—
B. Vrednosti:			
4	Oprava društvene sobe	64	55
5	Zaloga društvenih spisov	115	—
6	Zaloga spominskih knjig	25	—
7	Klišeji	50	—
8	Knjige, časopisi, slike in zemljevidi	150	—
9	Železniški vozni listki	22	40
10	Napisi (koli in table)	220	—
11	Zaloga provijanta	70	—
12	Razni inventarski predmeti	30	—
C. Posestva in inventarji koč:			
13	Posestvo na Šišenskem vrhu	180	—
14	„ „ Javorniku	11	44
15	Vrednost Orožnove koč z inventarjem vred	1160	—
16	„ Vodnikove koč „ „	644	—
17	„ Aljaževe koč „ „	438	84
18	„ Triglavске koč „ „	5362	29
19	„ Staničevega zavetišča „ „	328	—
20	D. Čista imovina Savinske podružnice*)	2466	31
21	E. Končna gotovina	175	68
Skupaj		11689	91

*) Poseben razkaz bode objavljen v 4. številki.

imovine

društva konec leta 1896.

Pasiva

		gld.	kr.
1	Dolg Ljubljanski mestni hranilnici	1800	—
2	„ župniku Aljažu za stavbe v Triglavskem pogorju	1281	19
3	Neplačani računi	1280	84
4	Dolg Radovljiške podružnice	700	—
5	Čista imovina	6627	88
Skupaj		11689	91

V Ljubljani, dne 20. februarja 1897.

Fr. Orožen,
načelnik.Jos. Hauptman,
tajnik.Iv. Macher,
blagajnik.

*Dohodki*Računski
osrednjega društva

		gld.	kr.	gld.	kr.
1	Gotovina iz l. 1895.	—	—	42	45
2	I. Prispevki udov:				
	a) vzprejemnine	66	—		
	b) letnine	791	30		
	c) ustanovnine	90	—	947	30
	II. Prispevki podružnic v društvene na- mene	—	—	126	20
3	Podpore in darila	—	—	520	—
4	Darovi za stavbo Triglavske kočee . . .	—	—	1136	21
5	Dohodki koč:				
	a) Orožnove kočee	36	22		
	b) Aljaževe „	18	20		
	c) Triglavske „	226	44	280	86
6	Dohodki „Plan. Vestnika“ in društvenih spisov	—	—	94	60
7	Prejeta posojila	—	—	2000	—
8	Razni dohodki	—	—	66	08
Skupaj . .				5213	70

V Ljubljani, dne 20. februarja 1897.

Fr. Orožen,
načelnik.**Jos. Hauptman,**
tajnik.**Iv. Macher,**
blagajnik.

sklep

za leto 1896.

Stroški

		gld.	kr.	gld.	kr.
1	Upravni stroški	—	—	229	30
2	Stroški za društveno sobo:				
	a) najemščina, svečava in kurjava .	10	—		
	b) oprava	64	55	74	55
3	Stroški za „Planinski Vestnik“ in druge tiskovine	—	—	503	44
4	Stroški za napravo, popravo in zaznamenovanje potov	—	—	141	23
5	Kupnina za posestvo na Javorniku . .	—	—	11	44
6	Vrnjena posojila	—	—	400	—
7	Stroški za stavbe v Triglavskem pogorju	—	—	3612	19
8	Stroški za vzdrževanje in oskrbovanje koč:				
	a) Orožnove koč	51	78		
	b) Triglavske „	82	03	133	81
9	Stroški za posojila	—	—	107	42
10	Končna gotovina	—	—	—	32
Skupaj . .				5213	70

Pregledala in odobrila preglednika:
Adolf Klein in Anton Verhunc.

Društvene vesti.

Umrla sta ta mesec naša člana: g. dr. Viktor Supan, odvetnik v Ljubljani in dobrotnik našemu društvu, pa g. Julij Murgel, vpok. e. kr. sodni pristav v Škofji Loki. Časten jima spomin!

Soške podružnice I letni občni zbor je bil dne 4. marcija t. l. Udeležilo se ga je povoljno število društvnikov. Poročilo odborovo je zbor vzel z odobrilo na znanje in je sebesno bivšemu tajniku g. Andražu Jegliču izrekel iskreno zahvalo za požrtvalno delovanje. Namesto njega je bil v stari odbor izvoljen g. Anton Devetak, c. kr. poštar v Kobaridu. Zbor je sklenil, da napravi podružnica maja meseca izlet na Kobilino Glavo pri Tolminu in avgusta meseca na Stol pri Kobaridu. Podružnica šteje sedaj 44 udov. Načelnik ji je g. dr. Karol Triller, odvetnik v Tolminu, tajnik in blagajnik pa g. Valentin Marušič, c. kr. davčni nadzornik.

Podpora dežele Kranjske. Visoki deželni zbor kranjski je dodelil „Slovenskemu plan. društvu“ 500 gld. podpore za l. 1897. Za ta velikodušni dar zahvaljuje odbor osrednjega društva tudi s tega mesta prav prisrčno visoki deželni zastop.

Darila. Poklonile so: Slavna „Gornjesavska posojilnica v Mozirju“ Savinski podružnici 100 gld., slavna „Kmetška posojilnica na Vrhniki“ pa osrednjemu društvu 10 gld. in slavna „Posojilnica v Framu“ 5 gld. Bodi vsem trem iskrena zahvala za dano podporo!

Sklad za Triglavsko kočo. XVI. zbirka 14 gld. 24 kr. Darovali so p. n. gg.: R. Arce 5 gld.; Birk 5 gld.; (po nabiraleu g. Hauptmanu) Zajec 1 gld., Krivic (donesek igre na Šmarni Gori) 54 kr., Waschica 1 gld., prebitek voznine 70 kr., donesek igre na Šmarni Gori 50 kr., Alb. Sežun 50 kr.

Vsem p. n. darovalcem srčna zahvala!

Novi člani:

I. Osrednjega društva:

Vilfan Anton, posestnik in gostilničar na Ježici
Perdan Ivan, predsednik trg. zbornice, dež. poslanec i. t. d. v Ljubljani.

Goršič Fran, pravoslovec v Ljubljani.
Kušar Josip, državni poslanec i. t. d. v Ljubljani.

Spilar Ferdinand, trg. pomočnik v Ljubljani.
Oblak Jos. C., pravoslovec
Milavec Al., trg. pomočnik
Golob Al., knjigovodja
Klinar Janez (Požganc), gostilničar in vodnik na Dovjem.

Sušnik Alojzij, trg. pomočnik v Ljubljani.
Verbič Andrej, trg. pomočnik
Verovšek Jos. Oroslav, trg. pomočnik v Ljubljani.

Derčar Josip, trg. pomočnik v Ljubljani.

II. Kamniške podružnice:

Gospa Josipina Staré, grajščakinja na Kolvecu.

Pohlin Janko, kovaški mojster v Kamniku.

III. Savinske podružnice:

Klemenšek Alojzij, posestnik in gostilničar v Ljubnem.

Jurko Blaž, učitelj v Razboru pri Loki.

IV. Soške podružnice.

Schlunder Julij v Kobaridu.

Muznik Fr., učitelj na Ponikvah.

Mašera Albert v Kobaridu.

Gruntar Ivan

Turisti leta 1896. — Triglavsko koča na Kredarici. Po otvoritvi Triglavsko koče, t. j. od dne 8. avgusta do 20. novembra se je vpisalo v spominsko knjigo 145 turistov, in sicer: s Kranjskega 101, z Dunaja 12, s Češkega 8, s Štajerskega 5, s Hrvaškega 3, s Primorskega 5, s Koroškega 4, iz Moravske 1 in 6 iz drugih krajev. Pri nekaterih turistih ni možno konstatovati kraja; zato prosimo p. n. turiste, naj razločno zapisujejo potrebne beležke v naše knjige. Med vpisanci smo našli tudi našega častn. člana prof. dra. J. Frischaufa. Izmed poetičnih zapiskov naj omenimo tega-le:

Pozdravljene, krasne planine,
Slovenske dežele mi čar,
Triglavski vrhovi, doline,
Oj čuvaj nebes vas vladar!

— Aljaževa kočica v Vratih je imela od dne 9. julija 1896. l. 115 obiskovalcev. Največ turistov je bilo s Kranjskega, namreč 98, s Češkega 5, z Dunaja 5, z Goriškega 2, iz Beljaka 2, iz Gornjega Grada 1, iz Trsta 1. — V spominsko knjigo je zapisal navdušen pesnik-turist:

Velikami na okoli
Naših so gorá,
Kakor kralj zre na prestoli
Triglav Vrata ta.
Čujem, kot da klic razglaša
Z vrha se mu v svet:
Vse ob meni last je naša
Že od davnih let.

Višina Triglava in Aljažev stolp.

C. in kr. stotnik g. Schwarz, mapér voj. geografskega zavoda na Dunaju, je sporočil dne 13. marcija t. l. g. župniku Aljažu, da Aljažev stolp na Triglavu **ne** leži na prejšnji katastrski točki, zaradi katere so se vršile preiskave, provzročene od naših domačih neprijateljev. Ta stara točka, kateri že ni več sledu, je bil natančno 10 m vzhodno od središča Aljaževega stolpa. Odslej bode fiksna točka ta stolp, oziroma pod njim zakopano znamenje (kamen z vdolbenim križem). — Absolutna višina Triglava je po najnovejšem merjenju **2863·10 m**, oziroma **2865·0 m** glede na strešni rob stolpov (od tal do strehe je 1·90 m).

O postavljanju stare katastrske točke naj omenimo v spomin zanamcem to-le: Pred tridesetimi leti (tisti dan po Sv. Rešnjem

telesu) so postavili Dovški možje: Janez Klinar (Požgane), Lavtižar in dr. majhno piramido iz kamenja in zasadili sredi nje macesnov kol na prvem robu med Malim in Velikim Triglavom. Ta rob je za spoznanje nižji od kraja, kjer stoji stolp. Teden pozneje je prišel geometer in meril, namesto podzemskega znamenja pa je položil med kamenje steklenico.

Zadruga „Rinka“ je imela dne 7. t. m. v Narodnem domu v Celju ob 11. uri dopoldne tretjo odborovo sejo, v kateri so se odobrili predloženi načrti za zgradbo hotela ter ukrenilo vse potrebno za nakup lesa, kamenja itd. Načrte, ki so jako lepi, je napravil g. arhitekt prof. Sigmundt v Gradcu. Sedaj so na ogled v naši društveni sobi v Narodnem domu v Ljubljani.

Klub čeških turistov v Pragi je imel 1896. l. 3004 ude. Teh članov je pripadalo k osrednjemu društvu 795, k podružnicam, tako zvanim odborom, pa 2209. Vseh podružnic ima klub 39.

Huda Luknja. V spominsko knjigo Slov. plan. društva pred nadvojvode Ivana jamo se je vpisalo 1895. l. 10, 1896. l. pa 225 obiskovalcev, ki so bili iz 13 dežel in sicer: Štajerskega, Kranjskega, Koroškega, Hrvaškega, Slavonskega, Češkega, Istre, Moravskega, Avstrijskega, Tirolskega, Ogrskega, Bavarskega in Belgije.

Razne vesti.

Pošto v Solčavi je dobil g. Kristijan Germel, pd. Šturm v Solčavi.

Kapela pri izviru Bistrice Kamniške. Mesto Kamnik sezida letos pri izviru Bistrice kapelo. Stala bo ob sotočju Sedelščaka in Bistrice, dober streljaj od Kamniške kočice. S tem bo gotovo posebno ustrezno č. gg. duhovnikom-letoviščnikom in turistom, ker bodo lahko bivali dalj časa v Kamniški koči, v bližini gorskih velikanov ter se veselili krasne prirode, a pri tem v bližnji cerkvi opravljali duhovna opravila. Gradivo za stavbo je že pripravljeno.

Alpiner Reiseklub. Na Dunaju se je ustanovilo društvo „Alpiner Reiseklub“,

katerega namen je, olajševati potovanje pa Alpskih krajih in podpirati družbe z enakim smotrom. Več priobčimo v prihodnji številki o namerah tega društva.

Akonkagua ni le najvišji vrh v Andih, nego cele Amerike (6970 m). Angleškemu turistu Ficu Geraldnu in njegovemu laškemu vodniku Zurbriggenu se je posrečilo splezati na ta visoki vrh. Dne 23. dec. 1896. l. sta potovala s 4 nosači in 10 mulami od Inke po dolini Horkones, kjer so pod milim nebom nočevali. Drugi dan so taborili 14.000 črevljev visoko. Dne 25. dec. so prišli na sedlo (19.000 črevljev.), kjer so morali počivati, ker jim je postalo slabo,

in ker je bil velik mraz; tudi je metlo in razsajal je vihar. Dne 27. dec. so se morali vsi vrniti, ker niso imeli toplih jedi, konserve pa so se bile pokvarile. Tri dni in tri noči so počivali v dolini, med tem pa dali lesa in vode spraviti na sedlo. Dne 30 dec. so se zopet odpravili v goro ob majhni toplini. Dne 31. dec. so že lezli proti vrhu. Zurbriggen je imel zmrzle noge, da so ga z velikimi težavami nesli navkreber. Ko so mu bili 2 uri drgali noge, je kmalu okreval. Dne 2. jan. t. l. so bili 23.500 črev. visoko, dalje pa niso mogli; zopet so se morali vrniti v Inko. Zurbriggen se je skoraj ponesrečil; padel je z mulo, da je pod njo ležal med

skalami, in skoraj bi se bil zadušil. Tretjič so lezli na goro dne 9. jan. ob še hujšem mrazu. Dne 13. jan. so počivali 20.000 črev. visoko. Drugi dan so prišli do 23.000 črev., kjer se je moral bolni F. Gerald vrniti. Zurbriggen je popoldne ob 5. uri prilezel do vrha; ali je F. Gerald pozneje dospel na vrh, nam ni znano. Popisana tura je vsekakor velikanski turistični uspeh.

Dne 9. jan. t. l. pa je druga družba 5 članov tamkajšnjega nemškega telovadnega društva potovala iz Santiaga na Akonkaguo. Dne 18. jan. so prišli okoli 6600 m visoko, torej samo okoli 400 m pod vrhom, kjer so se radi silnega meteža morali vrniti.

Književnost.

Genossenschaft „Rinka“. Tako je naslov podlistku, ki ga je priobčil „Grazer Volksblatt“ v št. 13. t. l. in katerega sta z majhnimi premembami objavili tudi „Grazer Morgenpost“ v št. 14. t. l. in „Südsteirische Post“ v št. 11., v št. 14. pa vnovič pod imenom „Die Santhaler Alpen“. Ta članek je spisal naš neumorno delavni častni član g. dr. J. Frischauf ter ga dal tudi posebej natisniti. V njem razkazuje lepoto Logarjeve doline, omenja starejše slovstvo in zgodovino o razvoju turistik v tej dolini, opisuje ustanovitev zadruga „Rinke“ ter nje namen. On je prepričan, da se bode

podjetje te zadruga (zgradba hotela) rentovalo. — Kar pravi pisatelj na koncu sestavka o razširjanju nemščine v teh krajih, se bode marsikomu zdelo čudno, toda on hoče le reči: z zgradbo hotela se bode turiztika zelo povzdignila; z mnogobrojnim obiskom nemških turistov bodo domači prebivalci v nekaj letih nemščino bolje razumeli kakor sedaj. Na kako germanizacijo ni misliti, saj imajo turisti opraviti le z gostilničarji, vodniki, nosači i. t. d. — Ti članki so imeli namen vzbuditi zanimanje za zadrugo „Rinko“, kar je le hvale vredno.

Prošnja. P. n. društvenike (osrednje in podružniške) in naročnike prosimo vljudno, naj nam zaradi potrebnega reda pri dopošiljanju „Plan. Vestnika“ i. t. d. natančno naznanjajo naslove in stanovišča. Kadar se kdo preseli, naj nam takoj prijavi novo bivališče, da popravimo dotične napise. Ako kak član ali naročnik ne prejme katere številke, naj sporoči to naravnost odboru v Ljubljano, da mu jo dopošlje. Odbor se bode vedno oziral na vse opravičene želje in jim rad takoj ugodil.

Vse p. n. pisatelje in dopisnike prosimo, naj blagovolijo pošiljati spise in poročila za „Planinski Vestnik“ z napisom: Uredništvo Planinskega Vestnika v Ljubljani, v Šubicevih ulicah št. 3, III. nadstr., levo.

Naznanilo o znižani voznini.

Č. člani „Slov. plan. društva“ opozarjamo vljudno, da prodaja vozne listke za vožnjo po južni železnici g. Ivan Soklič, trgovec v Ljubljani „Pod trančo“, in sicer:

1. za progo Ljubljana-Divača	po glđ. 1.60	(navadna cena glđ. 2.50)
2. „ „ Ljubljana-St. Peter	„ „ 1.20	„ „ „ 1.80)
3. „ „ Ljubljana-II. Bistrica	„ „ 1.45	„ „ „ 2.30)

v III. razr. pošt. vlaka in brzovlaka št. 4, ozir. 3 in po isti ceni za vožnjo po teh progah nazaj. Kdor si želi tak vozni listek kupiti, se mora izkazati, da je ud „Slov. plan. društva“.

J. BONAČ,

v Ljubljani, v Šelenburgovih ulicah št. 6 zraven nove pošte,

priporočam vljudno svojo trgovino s papirjem in s pisalnimi potrebščinami. Vzorce papirja pošiljam na ogled.

V svoji knjigovoznici izdelujem vezi proste in najfinejše.

MARIJA PLEHAN,

svečarica in lečarica v Ljubljani na Sv. Petra cesti št. 63,

priporoča svojo veliko zalogo sveč ter mnogovrstnega medenega blaga in slaščic.

Kupuje med v panjih in vosek.

Vinko Čamernik,

kamenosek v Ljubljani, v Parnih ulicah št. 9,

(zaloga spomenikov na Dunajski cesti nasproti bavarskemu dvoru),

priporoča svoj kamenoseški obrt, posebno za cerkvene in druge stavbinske izdelke, marmorne plošče za hišno opravo i. t. d.

Solidno delo, nizke cene. Ceniki in obrisi na zahtevo zastoj.

F. M. REGORSCHKE

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 3.

Velika zaloga pristnega koroškega in tirolskega nepremoljivega poletnega in zimskega lodna v običajnih barvah za hribolazce in lovece kot branilo proti mokroti in mrazu.

Razen tega tudi velika izbira lovskih telovnikov, podjopičev, spodnjih hlač, lovskih nogavic, volnenih obujkov itd. itd.

Brata Eberla,

pleskarja c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice v Ljubljani, v Frančiškanskih ulicah št. 4,

prevzemata vsa v pleskarstvo spadajoča dekorativna, stavbinska in pohištvena dela.

Delo resno in fino, izvršitev točna in po najnižjih cenah.

Živež za turiste.

Mesne konzerve, Maggijeve buljonske glavice in povitke za juho, sir, kavo, čaj, čokolado, kakao, rum, konjak, slivovec itd. itd.

prodaja in pošilja kar najboljše vrste

Josip Matič,

prodajalec specerijskega blaga in delikates v Celju na Štajerskem

☛Ceniki zastoj in franko.☛

Adolf Hauptmann

v Ljubljani, na Sv. Petra cesti št. 41 in v Slovniških ulicah št. 10—12.

Tovarna

oljnatih barv, firneža, laka in kleja.

Zaloga

slikarskih in pleskarskih predmetov.

Andrej Druškovič,

trgovec z železnino

v Ljubljani,

na Mestnem trgu št. 10.

Optični zavod

J. PH. GOLDSTEIN

prej E. Rexinger

v Ljubljani, Pod trančo št. 1, priporoča svojo bogato zalogo naočnikov, daljnogledov, kukal od 5 do 40 gld., barometrov, termometrov, kompasov itd.

Vsakršni popravki se izvršujejo hitro in ceno.

JOSIP OBLAK,

umetni in gal. strugar v Ljubljani,

priporoča

svojo na novo urejeno de avnico za Florijansko cerkviyo v ulicah na grad št. 7. v naročitev vsakovrstnih strugarskih košenih, roženih in drugačnih izdelkov, katere bode solidno in ceno izvrševal po načrtih ali brez njih.

Živež za hribolazce.

Maggijeve buljonske glavice in zavoji z Maggijevo juho, grahove klobase, jako krepične, vkusne in se mahoma pripravijo.

Živila zavzemajo malo prostora.

Dobiti pri Josipu Matiču v Celju.

Jul. Maggi & Co.
v Bregencu.

HUGON IHL

v Ljubljani, Pred škofijo števil. 2,

priporoča

svojo veliko zalogo vsake vrste suknenega in manufakturnega blaga na debelo in na drobno po nanižih cenah.

Vnanja naročila izvršuje hitro in natančno.

Ivan Soklič

v Ljubljani, Pod trančo št. 1,

priporoča svojo veliko zalogo **klobukov**, posebno **lodnastih** za hribolazce in lovec iz tvornice Jos in Ant. Pichlerja, c. kr. dvor. založnikov.
Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

IVAN URAN,

izdelovalec glinastih proizvodov v Ljubljani,
v Igriških ulicah št. 8,

priporoča veliko svojo zalogo izdelanih raznobarnih peči za sobe, dvorane in razne druge prostore, dalje modelnata ognjišča in sploh vsakovrstne glinaste izdelke.

Vse po najnižji ceni in priznано dobro.

Franc Čuden,

urar v Ljubljani na Mestnem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo vsakovrstnih žepnih in stenskih ur ter budilnikov. Vsi izdelki so priznано izvrstni in po ceni. Popravila se izvršujejo natančno in dobro.

☛ Cenovniki na zahtevanje brezplačno. ☛

Nahrbtnike, najnovejše s predali, po 1 gld. 30 kr. in **gorske črevlje**, močne in ostro podkovane, iz črne juhte po 6 gld. 20 kr., iz ruske juhte po 8 gld.,

izdeluje in priporoča

Fr. Mrak v Radovljici.

Vsakovrstne

napise na les, kovino in steklo

izvršuje natančno in po ceni

VINKO NOVAK

v Ljubljani, na Poljanski cesti 35.

Tiskarna in kamenotiskarna

A. KLEIN & Comp.

v Ljubljani, v Špitalskih ulicah št. 5,
se priporoča

v naročitev vseh v to stroko spadajočih del
in za zalogo raznih tiskovin.

GRIČAR in MEJAČ

v Ljubljani, v Slonovih ulicah št. 9,
priporočata svojo bogato zalogo izgotovljene moške
in ženske obleke ter najboljše perilo in zavratnice.

Zlasti opozarjata na nepremočna **lodnasta** oblačila in plašče
za **turiste**.

Naročila po meri se izvršujejo točno in ceno na Dunaju.
Ilustrovani ceniki se razpošiljajo franco in zastonj
Članom „Sl. pl. društva“ znižane cene.

Avgust Žabkar

v Ljubljani, na Dunajski cesti šte. 7,

se priporoča

za vsake vrste **ključarska dela**,

katera izvršuje dobro, lično in ceno.

Turistovske palice z močnimi jeklenimi ostmi,
raznovrstne **izprehodne palice**, prav umetne
izdelke iz rezljanega lesa, **galanterijske**
in **usnjene reči**, **bižuterijo** itd. ter **otročje**
vozičke vsake vrste

priporoča

FR. STAMPFEL

v Ljubljani na Kongresnem trgu v poslojpu Tenhalle.

PEREGRIN KAJZELJ

v Ljubljani, na Starem trgu,

priporoča svojo bogato zalogo steklenega
blaga, beloprstnega in rjavoprstnega ter
porcelanastega namizja.

Priporoča tudi planincem vsakovrstne plo-
ščaste steklenice in kozarce.

J. Klauerjev
planinski liker

iz kranjskih gorskih zelišč,
imenovana

Triglav,

je izvrstna pijača, najbolj-
šega okusa. Triglav vpihva
jako dobrodejno na želodec
in čudovito požirja telo.
V njem ni nobene snovi,
ki bi količikaj škodila
zdravju. To so dokazale
kemične preiskave prof.
E. Knappitscha,
ravnatelja c. kr. presku-
šališča v Klosterneuburgu,
prof. dr. L. Roeslerja,
in ravnatelja c. kr. presku-
šališča na Dunaju, dr.
E. Meissla.
Vsi ti strokovnjaki
so izrekli, da je Triglav
izboren liker.

Pristni Triglav

se dobiva
v malih in velikih stekle-
nicah s **posebno**
varstveno znanko
samo pri izdelovalcu,
trgovcu

J. Klauerju
v Ljubljani.